

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ

Šesti písmeny k prosperitě venkova

Úvodní slovo 1. místopředsedy SMS ČR Jana Pijáčka k budoucnosti MAS i RUD

MAS a RUD šest písmen, která rozhybala v České republice celospolečenskou diskusi na všech úrovních státní správy, ale především samosprávy. Z nám známé diskuse je zřejmé, že boj o zajištění finančních prostředků do budoucna pro vesnické prostředí není jednoduchý. U rozpočtového určení daní se jedná o finanční prostředky, které mohou pozitivně ovlivnit život mnoha generací na vesnici. V případě čerpání finančních prostředků prostřednictvím místních akčních skupin se jedná o transparentní a jednoduchý způsob jak podpořit aktivity profesních a společenských komunit na venkově. Zkušenosti až na nepatrné výjimky jsou velmi dobré. Jsou to finanční prostředky, které se rozdělují nejbližší k místu potřeby a lidé, kteří rozhodují o čerpání peněz jsou nejenom starostové, ale i zástupci občanských sdružení, místních spolků, farností, řemeslníci, producenti regionálních specialit a drobní zemědělci.

MASKy zatím nejlépe známým způsobem připravily spravované území na čerpání finančních prostředků. Příjemcům dotací zajistily informační semináře strukturované podle profesí tak, aby žadatelé mohli

připravit svoje podnikatelské a provozní záměry v souladu s pravidly. V tomto systému je možné zajistit rozvoj drobného podnikání, péči o kulturní tradice a venkovskou krajinu. Toto všechno jsou atributy, které historicky patří na venkov a v dnešní době podtrhují líbeznost venkovské krajiny. Sdružení místních samospráv ČR, Spolek pro obnovu venkova a Národní síť MAS se shodují, že v období 2014+ je zapotřebí vícezdrojové financování principu MAS. Důležité pro budoucí plánované období je také pokrytí celého území České republiky sítí MAS. Jedině tímto způsobem bude možné distribuovat dotační potenciál do celé plochy. Pokud rozpočtové určení daní bude nastaveno s koeficientem trojnásobku rozdílu v příjmech mezi Prahou a nejméně obcí, budou mít venkovské samosprávy finanční prostředky na rekonstrukci a dobudování infrastruktury a finanční prostředky s nástrojem LEADER i po roce 2013 mohou vytvářet přidanou hodnotu pestrosti komunitního života na vesnicích.

Závěrem chci tlumočit postesknutí si mnohých starostek a starostů. Vynaložili jsme velké úsilí, abychom byli úspěšní při čerpání evropských prostředků. Měli jsme velkou radost, když jsme dílo dokončili, ale ztrácíme nervy a trpělivost při nesmyslně se opakujících kontrolách, které opakovaně ověřují ty samé doklady. Starosta na malé vesnici, který se musí věnovat tři dny už po několikáté se opakující kontrole na jednom projek-

tu, pobíhá mezi archivem, prasklým vodovodem, nahání toulavé psy a podomní prodejce na vesnici. Účetní neúčtuje a již po několikáté ze šanonu vyndává ty samé doklady. Po ukončení kontroly si starosta sedne a přemýšlí, jestli bude vůbec kdy žádat o nějaké dotace.

Milé kolegyně, milí kolegové, vím, že převládá většina z vás při své práci uplatňuje filozofii hledání přiměřenosti. Bylo by příjemné, kdyby se stejná filozofie uplatňovala na všech úrovních řízení a rozhodování v pomyslných patrech nad námi, včetně Evropské unie.

Jan Pijáček
1. místopředseda SMS ČR
starosta obce Vlčnov

Kam kráčí Program rozvoje venkova?

Programové období 2014+ je příležitostí k novému rozvoji venkova za účasti obcí i MAS

Svízné tempo čerpání prostředků, a to i navzdory přísným pravidlům a často opakovaným striktním kontrolám ze strany platební agentury. Těmito přídomky se může pochlubit Program rozvoje venkova ČR 2007 – 2013 (PRV), který se nyní pomalu blíží do svého finále. Pokročilá doba je však také výzvou pro nastavení nových pravidel, která by zvýšila efektivitu vynaložených prostředků a dala venkovu nový impuls v těžkých časech.

Použijeme-li z pohledu obcí nejjednodušší srovnání PRV s pověstnou šestadvacítkou operačních programů, vyjde z něj národní vykonavatel společné zemědělské politiky EU relativně dobře. Zatím žádné výraznější korupční skandály ani obtíže s tempem čerpání prostředků náš stát v PRV neřeší. I přesto však má současná podoba PRV co vylepšovat. Těžkopádný a mnohdy až přespříliš formalizovaný byrokratický přístup ze strany platební agentury SZIF spolu s pomalejším a místy i neúspěšným dosahováním vytčených cílů ukazuje, že zde existuje široké pole pro optimalizaci nového Programu rozvoje venkova 2014 – 2020. Nesmíme zapomínat také na obtíže některých obcí v neúmyslně zaviněných či sporných kauzách, ve kterých jim byly vyměřeny vysoké sankce. Obecným problémem se postupně stala také nedostatečná alokace pro některé podporované oblasti, kde následně dochází k extrémním převyšům podaných žádostí.

Jak na tyto skutečnosti reaguje národní gestor PRV, tedy ministerstvo zemědělství? Porovnáme-li proces přípravy s ministerstvem pro místní rozvoj, které řeší operační programy neboli oblast kohezní politiky, vychází resort zemědělství opět ze srovnání lépe. SMS ČR hájící principy a potřeby venkovských samospráv se

účastní a připomínkuje veškeré související návrhy a nařízení, které jsou k diskusi předkládány. Děje se tak v rámci odborných skupin i na kulatých stolech přímo s ministrem Bendlem. Frekvence těchto akcí je v nynějším období takřka týdenní.

Obce by měly v PRV posílit

Jaké jsou tedy parametry a trendy nového PRV 2014+? Co nám nařizuje Evropská komise a jaké názory k nim zaujímá SMS ČR a ministerstvo zemědělství? Podobně jako u kohezní politiky, které jsme se věnovali v minulém čísle Informačního zpravodaje, i zemědělská politika EU povede k dosahování cílů Strategie EU 2020. Její panevropské zaměření přirozeně způsobuje částečný nesoulad s našimi národními potřebami. Přesto jsou její cíle natolik závazné, že právě ony budou klíčové pro stanovení nových priorit zakotvených do partnerské smlouvy s EK, kterou bude nově každý stát uzavírat. Častou otázkou je celková výše prostředků určených pro PRV 2014+. Lze se domnívat, že to bude o něco méně, než současných 3670 milionů EUR (cca 91 mld. Kč). O to větším úkolem pro naši organizaci tak zůstává uhájit maximum prostředků z PRV, které putují na rozvoj venkovských samospráv a diverzifikaci zemědělského podnikání. Ideálním cílem je v tomto směru 50% po-

díl z celkové finanční alokace na budoucí programové období. Razantně odmítáme opačné snahy o úplné vyřazení samospráv z PRV, které již na jednáních také z úst některých nevládních organizací také zazněly. Tradičním a opakovaným požadavkem SMS ČR je také změna statutu DPH, které by mělo být opět způsobitelným výdajem v PRV. Toto velmi souvisí s pozicí obcí jako příjemců dotací, které nyní ze svého rozpočtu odvádí DPH zpět do státní pokladny (a z ní pětina prostředků systémem RUD putuje zase zpět). Základní dokumenty v přípravě nového PRV stanovují šestici základních priorit, z nichž šestá (Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech) se přímo týká samospráv. Otevřenou zatím však zůstává definice těch obcí, které budou moci v novém PRV žádat o podporu. SMS ČR příliš nesouhlasí se současnou hranicí 500 obyvatel. Možnost žádat o podporu z PRV by měla spíše odrážet potřeby daného regionu a také vycházet z tematického rozdělení mezi PRV a budoucími operačními programy.

Osa PRV	Rozpočet (EUR)	Počet schválených žádostí/projektů (ks.)	Schváleno (EUR)	Počet proplacených žádostí/projektů (ks.)	Proplaceno (EUR)	Zazávazkováno z rozpočtu (%)	Proplaceno z rozpočtu (%)
I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	858,4 mil.	13 000	702 mil.	8 752	425,7 mil.	82 %	50 %
II. Zlepšování životního prostředí a krajiny	1 945,7 mil.	129 000 žádostí/ 39 530 žadatelů	1 209 mil.	128 849 žádostí/ 39 267 žadatelů	1 201 mil.	62 %	62 %
III. Kvalita života ve venkovských oblastech	645,9 mil.	3 200	455 mil.	2 258	300 mil.	70 %	46 %
IV. LEADER	202 mil.	3 800	120 mil.	2 930	72 mil.	60 %	36 %
V. Technická pomoc	18 mil.	300	6,6 mil.	229	4 mil.	36 %	24 %
CELKEM	3 670 mil.	59 650	2 493 mil.	53 436	2003,7 mil.	68 %	55 %

zdroj: MZe

Klíčovou otázkou zůstává, jaké typy projektů by venkovské samosprávy měly pro budoucí PRV začít připravovat. „Mantrou“ nového programového období bude tzv. integrovaný přístup. Jedná se o promyšlené a vzájemně se doplňující investování dotačních prostředků z PRV i z dalších operačních programů v souladu s místní rozvojovou strategií, tedy dokumentem, který exaktně zvolí nejúčelnější cestu k dosažení měřitelného pozitivního efektu z vynaložených prostředků. Důraz na měřitelnost výsledků je přitom dalším z důležitých požadavků, které EU klade na své členské země. Jedním z hlavních ukazatelů efektu dotačních intervencí budou například nově vzniklá pracovní místa, prokázané úspory energií apod.

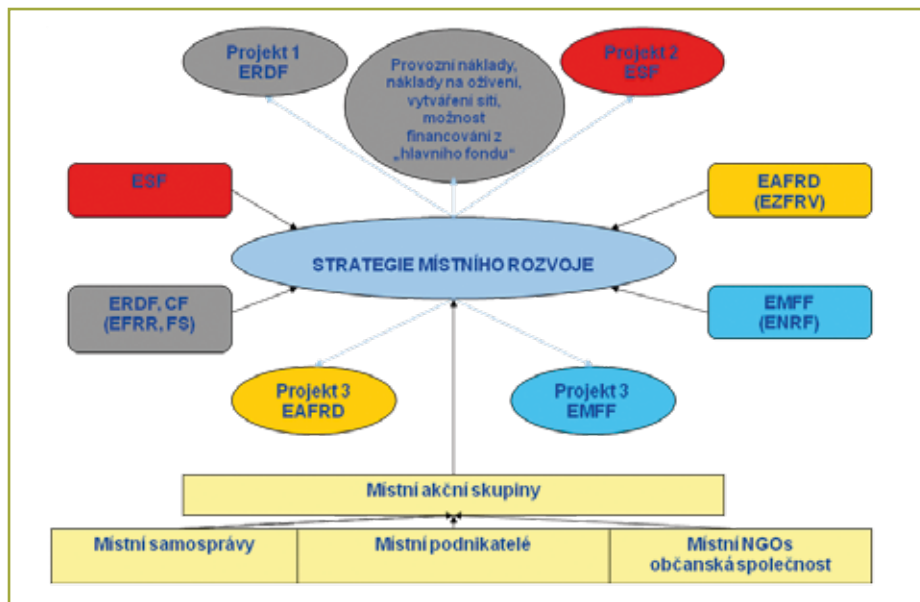
Obce chtějí právo rozhodovat

Důležitou otázkou budoucího programového období je také role místních akčních skupin v systému čerpání evropských dotačních podpor. Komunitně vedený místní rozvoj (LEADER) je již nyní EK označován jednu z podporovaných metod na cestě k subsidiárnímu a decentralizovanému řízení územního rozvoje. SMS ČR velmi intenzivně podporuje návrhy, jak zvýšit podíl účasti starostů obcí a měst na rozhodování o sebeurčení regionu, který spravují a o zacílení dotací vyhrazených na jeho vyvážený rozvoj. V paměti mnohých ještě zůstává systém okresních shromáždění, který obdobnou formou dělil prostředky z národních zdrojů. Na-

ším cílem je tyto principy podpořit jednak v budoucím PRV, ale i v některých operačních programech, pro něž by místní akční skupiny mohly být kontaktními místy a v ideálním případě také implementační články v administraci projektů místního významu (např. do 10 mil. Kč. na 1 projekt). Dalším cílem, který SMS ČR ve spolupráci s Národní sítí MAS podporuje, je rozšíření administrativní působnosti MAS také na projekty obcí, které nyní spadají do III. osy PRV. Podmínkou je ale pokrytí tzv. bílých míst, kde MAS doposud nepůsobí a v ideálním případě také sjednocení právní subjektivity jednotlivých MAS. Posledním aktuálním tématem, souvise-

jícím s problematikou MAS, nad kterým se vede zajímavá diskuse, je tzv. částečně nárokové čerpání evropských prostředků. Jak uvádím výše, SMS ČR prosazuje rozšíření působnosti MAS do prostředí implementace kohezní politiky. Právě zde se nabízí prostor uvolnit část prostředků obcím přímo, nárokově, za podmínky investic do takových projektů, které budou generovat profit, nebudou působit jednorázově a poslouží v udržitelném rozvoji obce. Starostové tak budou moci přímo participovat na národním úsilí o dosažení hospodářské a sociální úrovně některých úspěšných evropských zemí.

Mgr. Tomáš Chmela,
tajemník SMS ČR

Model vícezdrojového rozvoje regionu za účasti MAS; zdroj: MMR

3 otázky pro:

Zdeňka Miklase
analytika SMS ČR

Jaké největší problémy vidíte ve vztahu obcí a zemědělských subjektů?

Osobně si myslím, že o vztahu samospráv a zemědělců rozhodují dva faktory. Ten zásadní je lidský. Tím druhým faktorem je pak velikost onoho zemědělského subjektu. Jinak se v obci chová soukromník, který se za stav pozemků zodpovídá svým spoluobčanům, s kterými se denně potkává v obchodě, hospodě nebo kostele, jinak bude „soucítit“ jednatel s.r.o. s několika tisíci hektary půdy, co vesnicí projíždí do svého sídla v nějakém větším městě.

Jak hodnotíte přístup ministerstva zemědělství k přípravě nového programového období 2014+? Jakou roli by měly hrát MAS?

Samozřejmě, že každá mince má dvě strany. I když by mohlo být odborné projednávání témat komplexnější, přesto hodnotím snahu o podrobné řešení jednotlivých témat. Ministerstvo zemědělství by mělo být především garantem, kterému jde o správu veřejných statků, představovaných úrodností půdy, přijatelným stavem vodních toků, rozumném stavu krajiny. Zatím se tak děje pouze částečně.

Co se týče MASEk, věřím, že se jejich roli podaří posílit. V tomto duchu se za SMS ČR účastním příslušných jednání.

Mohou obce nějak ovlivnit například vzhled krajiny ve svém katastru?

Domnívám se, že možnosti jsou poměrně velké. Prostředkem jsou majetkoprávní vztahy. Pokud obec, jako vlastník pozemku, trvá na tom, že si na tom svém pozemku obnoví polní cestu, vysadí stromořadí, zrealizuje nějaké protierozní nebo krajinoformující opatření, tak zemědělec (nájemce půdy) je povinen toto přání či požadavek respektovat. To je takové „silové“ řešení. A na úplně jiné úrovni je pak to, že dokáže na základě nějaké diskuze mezi samosprávou, zemědělci a svými občany (vlastníky pozemků) spoluutvářet krajinu na celém svém katastru. A je jedno, jestli zdrojem pro realizaci takového zásahu do tvárnosti katastru obce jsou komplexní pozemkové úpravy nebo jiné dotační zdroje – ať už národní nebo evropské.

Děkuji za rozhovor
-tch-

Volání po novém RUD doplňují krajská témata

Série krajských shromáždění SMS ČR ukazuje, jak pestrá je situace obcí v jednotlivých regionech

Dopravní obslužnost, nespravedlivý ROP, nejasnosti v zadávání veřejných zakázek, ale i problémy odpadového hospodářství či rušení matrik. Všechna tato témata a také mnohá další, zazněla již na krajských shromážděních členů a příznivců SMS ČR, která se právě odehrávají na různých místech naší země.

Scénář setkání však bývá zpravidla v úvodu totožný. „Všechny starosty bez rozdílu nejvíce zajímají novinky v rozpočtovém určení daní. Jsem rád, že po měsících nejistoty mohou konečně přinést i optimistické zprávy, neboť koaliční jednání nad kompromisním zněním novely zákona o RUD se chýlí ke konci,“ sdělil na konci dubna letošního roku tajemník SMS ČR Tomáš Chmela. Další týdny pak ukázaly,

že podoba RUD dostává jasnější obrysy v ukazateli průměrného příjmu na 1 obec v hodnotách okolo 9 000 Kč na 1 obyvatele. „Blíží se změna RUD názorně ukazuje, že založení SMS ČR mělo jasný smysl především v tom, že obce poprvé v historii začaly velmi zřetelně formulovat a prosazovat své názory,“ vysvětlil dále Chmela.

Režie krajských shromáždění však spočívá také na bedrech jednotlivých krajských představitelů SMS ČR a program bývá proto pokaždé jiný. Ve Zlínském kraji, kde se tradičně sešlo takřka 100 starostů, byli přítomni i zákonodárci zvolení za tento region. O něco skromněji bylo v tomto směru obsazeno setkání starostů se zákonodárci z Moravskoslezského kraje v Jistebníku. Výsledný efekt je ale pozitivní, poslanci i senátoři napříč politickým spektrem rozumí problému RUD a jsou ochotni podpořit jeho změnu ve druhém a třetím čtení. Ve Středočeském, Ústeckém a Plzeňském kraji starostové poukázali také na hrozby související s novou odpadovou legislativou, která stále více

obcím svazuje ruce při nakládání s odpady. Místní poplatky za svoz odpadu mohou nově končit v krajských pokladnách, čímž mohou začít vznikat nové monopolní subjekty, jako například v Karlovarském kraji.

Komplexním problémem poslední doby je také zadávání veřejných zakázek v prostředí staré a nové legislativy. Sdružení místních samospráv ČR proto spolupracuje s Asociací APUEN, která zajistila na některých krajských shromážděních dílčí přednášky na toto téma.

Velmi diskutované téma, které zaznělo napříč všemi kraji, byla současnost a budoucnost evropských dotačních titulů. Již v dubnu ve Středočeském kraji se bouřlivě diskutovalo nad výzvou SMS ČR, která požaduje razantní reformu současného systému regionálních operačních programů. Starostové vyjádřili nespokojenost, jejíž příčiny se zanedlouho odhalily v kauze středočeského hejtmána. „Dalším okruhem diskutovaných otázek byla budoucnost a role místních akčních skupin. Jsme si vědomi jejich slabin, a proto zprostředkováváme spolu s Národní sítí MAS odstraňování systémových chyb tak, aby v budoucnu tento způsob distribuce dotačních prostředků za účasti starostů ještě více posílil,“ vysvětlil předseda SMS ČR Josef Bartoněk, který se setkání také průběžně účastnil.

-red-

Plzeňský kraj

Zlínský kraj

Jihočeský kraj

Olomoucký kraj

Moravskoslezský kraj

Ústecký kraj

Zlínský kraj

Harmonogram krajských shromáždění v roce 2012

- Zlínský kraj (Zlín), 17. 4.
- Středočeský kraj (Praha), 24. 4.
- Karlovarský kraj (Jenišov), 26. 4.
- Plzeňský kraj (Němčovice), 27. 4.
- Jihočeský kraj (Plástovice), 11. 5.
- Olomoucký kraj (Dolany), 15. 5.
- Moravskoslezský kraj (Jistebník), 22. 5.
- Ústecký kraj (Malé Žernoseky), 24. 5.
- Pardubický kraj (Vraclav), 31. 5.
- Liberecký kraj (Semily), 1. 6.
- Vysočina (Vysoké Studnice), 12. 6.
- Jihomoravský kraj (Hostěradice),
Královéhradecký kraj,
termín bude upřesněn

Od manažera MAS na starostovskou židli

Rozhovor se starostou Suché Lozi Václavem Bujáčkem o MAS i budoucnosti venkova

Málokdy se dají plně skloubit požadavky investičního rozvoje obce, potřeb reprodukce obecního majetku a dotačních možností, které vycházejí z pravidelně vypisovaných výzev nejrozličnějších dotačních titulů. V této situaci se starostovi nejlépe hodí zkušenosti manažera, který zná úskalí a omezené možnosti, které současnost nabízí. Právě proto jsme o rozhovor požádali Václava Bujáčka, starostu známé obce Suchá Loz, který profesně prošel postem manažera místní akční skupiny a nyní má jedinečnou možnost srovnání.

Ještě před nedávnem jste řídil místní akční skupinu Východní Slovácko. Jak dlouho jste se rozmýšlel, zda kývnout na starostovský post? Jaké faktory ve Vašem rozhodování hrály roli?

Priznám, že jsem se rozmýšlel velmi dlouho. V momentě, kdy se můj předchůdce Peťa Gazdík dostal do poslanecké sněmovny, mně mnoho spoluobčanů říkalo, že doufají, že to takříkajíc převezmu. Vůbec jsem to tehdy nebral vážně. Po komunálních volbách v mém rozhodování nejvíc sehrála skutečnost, že jsem cítil podporu obyvatel obce.

Nyní máte po téměř dvouletém starostování cennou možnost srovnání. Co je v tomto srovnání komplikovanější – řídit obec a vycházet vstříc veřejnosti nebo permanentně dozorovat čerpání financí z PRV, komunikovat s úředníky platební agentury SZIF a ještě se orientovat v desítkách dalších dotací?

No, jak se to vezme, obě povolání jsou velmi časově náročná. Jako manažer MAS jsem musel znát dotační programy, a protože jich je přes dvacet, nebylo to nic jednoduchého. K tomu musím připočítat nejistotu nad každým projektem, zda uspěje v hodnocení, nebo celé úsilí vyzní do ztracena. Úspěchem v hodnocení ale pověstné starosti často teprve začínají, neboť dotažení do úspěšného konce bývá vždy velmi náročné. V této souvislosti nelze nezpomenout komunikaci se Státním zemědělským intervenčním fondem. Ta mi zpočátku dělala vrásky na čele, ale postupem času se to zlepšilo nebo jsem si spíše na jejich náročnost už zvykl. Zde je obzvlášť patrné, že úředníci velmi často jen vykonávají to, co je dáno „shůry“, byť se mnohdy jednalo o dost neuvěřitelné

požadavky. Obligátní lidský faktor ale také hraje své. Člověk narazí na úředníka vstřícného, se kterým jsem se domluvil jednodušeji, s jiným naopak složitěji.

A dělat starostu? V práci jsem prakticky pořád. Lidé volají pozdě večer, o víkendu a podobně to mají asi všichni mí kolegové. S tím ale těžko něco udělám a popravdě už jsem si zvykl. Dělat starostu je obrovská zodpovědnost – tu jsem u manažerské práce v takové míře nepociťoval. A posunout naši obec zase dál v době krize a po Petru Gazdíkovi, který nastavil laťku hodně vysoko – to je vcelku tvrdý oříšek. Z těchto důvodů bych řekl, že starostování je náročnější.

Když zohledníte nyní kromě manažerské také svou starostovskou zkušenost, jaký máte názor na čerpání dotací a jejich smysl?

Čerpání dotací určitě mnoha obcím, městům, podnikatelům nebo neziskovkám pomohly, ale je to tak hrozně složitý proces, že mi spousta těch, kteří dotaci dostali, řekli: „Kdybych to věděl, jak je to náročné, tak bych si to raději postavil nebo koupil ze svého.“ Proto si myslím, že spousta věcí by šla udělat mnohem jednodušeji. Navíc stanovení priorit a oblastí, na co může která obec žádat, není velmi často adekvátní. Každá obec nebo mikroregion má problémy jiné, proto by si měla samospráva stanovit sama, na co potřebuje peníze pro efektivní rozvoj. Budu velmi rád, pokud se v tomhle něco změní.

Místní akční skupina funguje na základě metody LEADER. Má podle Vás smysl v budoucnosti více podporovat čerpání dotací na principech partnerství?

Myslím si, že ano. V naší MAS Východní Slovácko to funguje velmi dobře. Jsou spokojeni jak starostové, podnikatelé, spolky, tak samozřejmě i občané. Všechny subjekty si lidově řečeno „vidí do talíře“ a přesto se dovedou domluvit a táhnout za jeden provaz.

Jak hodnotíte z pozice starosty fungování místní akční skupiny? Máte dostatek možností, jak intervenovat regionu a obce, kterou spravujete?

Bc. Václav Bujáček, *1982

starosta obce Suchá Loz (ZK), 1030 obyvv., absolvent VŠB v Ostravě, obor elektronika a sdělovací technika, profesní technik, posléze manažer MAS Východní Slovácko, od roku 2010 starosta obce

Hodnotím ji velmi pozitivně, funguje výborně (smích). Byť z mého předchozího angažmá plyne, že nejsem úplně nestranný. Přesto si myslím, že obce mají v naší MAS dostatečné slovo a že si dovedou v rámci pravidel hry vysoutěžit to, nač mají nárok.

Suchá Loz se stala Vesnicí roku 2007 a patří k výstavným slováckým obcím. Přesto se zeptám, jaké hrozby a příležitosti spatřujete pro současný venkov, potažmo pro Suchou Loz?

Z pohledu starosty (nejen) slovácké obce je to především stále narůstající nesmyslná byrokracie, která nás dusí a dopadá na každou místní samosprávu. Pokud se na otázku podívám z pohledu obyvatele venkova, tak uvedu narůstající závist mezi občany. Začíná se pomalu vytrácet nezištná pomoc mezi občany a sousedy.

Děkuji za rozhovor
-tch-

Poznámka: V závěru rozhovoru měla zaznít gratulace, protože sucholožský starosta se probojoval kvalifikačním kláním do národního týmu starostů na fotbalové EURO. Bohužel místo toho připojujeme vysvětlení, které ve svém tradičním nářečí obdrželi občané Suché Lozi ze svého webu: „Tož ten náš starosta je ale smolař - na Starostovské EURO sa dostau, ale stejne tam nejede - přervau si šlachu na ruce. Nesmí asi tolik muatit do klávesnice! Tož snad indy!“

Nový RUD je zase o krok blíže cíli!

Koalice se shodla na rámcové podobě nového RUD. Vláda jí dala zelenou.

Ještě před několika měsíci byl souhlas vlády nad novelou rozpočtového určení daní (RUD) snívaným milníkem. Ve středu 23. května však došlo k obratu a vláda překonala laxní přístup v závěru roku 2011 schválením kompromisního návrhu novely RUD. Předcházelo mu dlouhé koaliční vyjednávání. Je nutno předeslat, že kompromisní návrh je jen zlomkem původních představ o systémových změnách ve financování obcí. V současné situaci však sahá na práh prosaditelného. S ohledem na redakční uzávěrku, která se takřka kryla s klíčovým rozhodováním, uvádíme na tomto místě zatím jen zkrácenou zprávu s využitím informací ze zpravodajského serveru aktualne.cz. Danému tématu se obšírněji budeme věnovat v příštím čísle Informačního zpravodaje. Je jisté, že SMS ČR bude usilovat v legislativním procesu o co nejvhodnější nastavení nového RUD, zejména s ohledem na některé obce, jejichž příjmy mohou být o část prostředků vlivem redukce

kritéria rozlohy katastrálního území místně kráceny.

Co se týká číselných parametrů, ty jsou

v kostce následující. Celkový objem prostředků nově zařazených do RUD by měl činit zhruba 12 miliard korun, přičemž většina bude pocházet z redukovaných nenárokových dotačních titulů určených samosprávám. Pověstné čtyřce velkoměst, tedy Praze, Brnu, Ostravě a Plzni bude ubráno zhruba 1,1 miliarda korun a zachovají si své zvláštní přepočítací

koeficienty. Oproti původnímu návrhu však nebudou mít přiznán žádný kompenzační mechanismus. Většina zbylých

obcí a měst si polepší. Zatímco teď dostávají ze sdílených daní místy jen 6 800 korun na hlavu, nově by měly dostávat průměrně asi 9 tisíc korun na obyvatele. Parametry návrhu nyní podrobně analyzujeme v hlavní kanceláři. Je starý doslova jen několik hodin a proto se k němu obšírněji vyjádříme v následujících dnech.

Jak uvedla média, vážně se uvažuje o rychlém červnovém projednání celé normy s cílem

uvést ji v platnost i účinnost již s počátkem roku 2013. Intenzivní vyjednávání se vedou zejména s opozičními stranami.

Závěrem je nutné vyslovit poděkování všem poslancům, kteří za RUD v Poslanecké sněmovně neúnavně bojují. V jejich čele stojí místostarosta členské obce SMS ČR Petr Gazdík.

-red-

Reforma financování venkovského školství byla zamítnuta

Vyjednávání SMS ČR se staronovým vedením resortu MŠMT přineslo výsledky

Není pravidlem, že se v jednom čísle Informačního zpravodaje sejde vícero pozitivních zpráv. Nyní máme tu vzácnou možnost a proto i následující informace. Ministerstvo školství totiž po jednání, které se uskutečnilo ve středu 16. května, zastavilo práce na předloženém záměru změny financování regionálního školství. Všichni víme, že důsledkem tohoto návrhu by byla likvidace nejen venkovského školství a historicky ověřené a fungující sítě základních škol, ale postupně venkova vůbec. Na optimalizaci podmínek fungování regionálního školství se začne pracovat od počátku, nyní již za účasti zástupců samospráv.

Samotné jednání se uskutečnilo za přítomnosti Ladislava Němce, náměstka nového ministra školství a také za výrazné spoluúčasti poslance Waltra Bartoše, který se školství dlouhodobě věnuje. SMS ČR reprezentoval předseda Josef Barto-

něk, který tlumočil názory obcí a měst, jichž se daná hrozba týkala. Po něm následovalo ještě téhož dne zasedání sněmovního školského výboru, na němž bylo pozastavení reformy ještě jednou sděleno. Ministerstvo školství nyní vyčká na nový rozpočtový rámec, dle kterého stanoví další kroky, avšak naštěstí již po konzultaci s experty z řad zástupců samospráv a dalších subjektů.

Největší podíl na tomto významném úspěchu má zejména pracovní skupina SMS ČR pro školství. V minulých měsících totiž bylo v rámci obrany stávající sítě škol vykonáno mnoho náročné a trpělivé práce. K ní patří také petiční úsilí za zachování venkovského školství, které vycházelo z iniciativy vzešlé na nedávném veřejném slyšení v Senátu s účastí 450 starostů. Petici za záchranu českého regionálního školství nakonec podepsalo 62 500 občanů. Členy petičního výboru byli také zástupci

SMS ČR. Všem, kteří obětovali záchraně škol a venkova své úsilí a čas jménem členů SMS ČR patří velké poděkování. Věříme, že další kroky nového ministra budou koncepční a povedou ke skutečné reformě a ne jen k bezuzdnému škrtání.

-tch-

Připomínkování legislativy, aneb o dlouhé cestě s nejistým cílem

Novela zákona o obcích přinese některé nechtěné novinky. SMS ČR na ně upozorňovalo

Naplnění cílů vládní koalice se projevuje také tak, že se na samosprávy doslova hrne záplava návrhů nových předpisů a zákonů. Snažíme se Vás o nich pravidelně informovat a očekáváme zpětnou vazbu zejména proto, že často teprve porovnání nových teoretických záměrů se zkušenostmi lidí z praxe nám pomůže uplatnit připomínky, které se snaží zabránit negativním dopadům na samosprávy.

Některé rezorty se samosprávami a jejich organizacemi při přípravě nové legislativy komunikují hůře, některé lépe. Část připomínek se daří prosadit, zbytek není z různých důvodů uznán; neochotou zpracovatelů vzdát se svých návrhů, kolizí připomínek se zadáním atd. Stává se, že důvody odmítnutí našich návrhů znějí sice logicky, ale trpí zřejmou neznalostí skutečného praktického fungování samospráv.

Za příklad vzorného a vstřícného rezortu může sloužit ministerstvo vnitra, které naše zástupce ke spolupráci vždy zve, a máme tedy možnost se vyjadřovat k záměrům od samého počátku. Ale ani zde zdaleka nejsou všechny naše připomínky akceptovány.

Ministerstvo vnitra připravuje a koordinuje změny zákonů o územně samosprávných celcích, jejich práce tady bude mít na práci starostů přímý vliv.

Neúspěch nás neodradí

Jedním z těchto zákonů je i ten o obcích. I zde bylo s našimi návrhy naloženo různě. Odmítavě i s některými pro starosty zcela zásadními. Na jejich přijetí jsme proto opakovaně apelovali. Ale ani tak se nám nepodařilo zvrátit úmysl zavést neomezenou odpovědnost funkcionářů za způsobenou škodu, posuzování škod podle příčin vzniku nebo omezení zveřejňování záměrů při nakládání s majetkem na centrální adrese podle jejich objemu.

Naše úsilí naopak bylo úspěšné v tom, že na základě našich návrhů ministerstvo změnilo původní záměr umožnit přímé žaloby na obce, jejich orgány a proti jejich rozhodnutí každému občanu obce. Nyní tedy bude návrh umožňovat takové podání pouze prostřednictvím státního zástupce. Praktičtější návrhy, které jsme uplatňovali ke zveřejňování záměrů obcí,

sice akceptovány nebyly, podařilo se ale, že používání centrální adresy nebude obce nic stát.

Připomínky, které nebyly vzaty na zřetel, nevzdáváme. Ty závažné opětovně uplatňujeme a prosazujeme, když jsou návrhy zákonů postoupeny do poslanecké sněmovny. Nejinak tomu bude v případě novely zákona o obcích. S důrazem budeme usilovat především o zrušení návrhu na neomezenou odpovědnost volených funkcionářů a začlenění možnosti posuzovat způsobenou škodu podle způsobu zavinění, protože současný návrh by podle našeho názoru paralyzoval činnost a rozvoj obcí a stal by se překážkou pro obsazení radnic kvalitními představiteli.

Připomínkování nových legislativních úprav je soustavná mravenčí práce s nejistými výsledky. Přesto věříme, že má pro obce zásadní smysl. Je to jedna z důležitých cest k ovlivnění budoucích podmínek pro život obcí a práci jejich představitelů.

*Ing. Josef Bartoněk,
předseda SMS ČR*

Několik slov k novele zákona o poštovních službách

Nejen nad osudem venkovských pošt s tajemníkem SMS ČR Tomášem Chmelou

Nedávno do Hlavní kanceláře SMS ČR dorazil balík dotazů z časopisu Moderní obec, kterému tentokrát dominovala problematika novely zákona o poštovních službách. Boj za garance dostupnosti poštovních služeb ve venkovských oblastech je pro SMS ČR tradičním tématem a proto podstatnou část tohoto materiálu poskytujeme také našim čtenářům. S ohledem na skutečnost, že klíčové parlamentní hlasování nad danou novelou proběhlo již na konci března, jsou některé odpovědi aktualizovány. V mezitím návrh prošel senátním hlasováním, které nakonec znamenalo kompromisní znění. To obsahuje pasáž, která určuje, že počet poštovních poboček se má napříště řídit dle nařízení vlády. I tuto změnu lze vnímat jako pozitivní zlepšení oproti současnému stavu,

který žádné obdobné garance nezná. Zbývá tak finální hlasování v poslanecké sněmovně, kde je potřeba nalézt příslušnou hlasovací většinu.

V čem jako SMS ČR vidíte největší případná rizika liberalizace poštovních služeb v ČR? S kým a na jakých úrovních o tom vyjednáváte?

Liberalizaci poštovních služeb se naše republika zcela jistě nevyhne, neboť tato změna je ukotvena v evropské legislativě. Samotný proces liberalizace jde teoreticky vstříc občanům. Pro SMS ČR je v něm nejdůležitějším momentem zajištění dobré dostupnosti poštovních služeb v území a především na venkově. Bohužel do pracovní skupiny ministerstva průmyslu

a obchodu pro přípravu nové poštovní legislativy (novela zákona č. 29/2000 Sb.) nebyli zástupci organizací zastupujících obce prizváni. SMS ČR je však v čilém pracovním kontaktu s oběma hlavními aktéry, kterých se změny dotknou, tedy s Českou poštou a s Asociací alternativních poštovních operátorů. Vlastní aktivity ve prospěch venkovských samospráv vyvíjíme i na parlamentní půdě.

Není určitou pojistkou pro to, aby i menší odlehlá sídla měla také po liberalizaci poštovních služeb zaručen jejich standard, skutečnost, že má být vytvořen konsolidační fond, který by měl České poště nahrazovat případné ztráty z vy-

konávání veřejné služby při doručování a do nějž by měli přispívat všichni poštovní operátoři?

Z otázky tzv. konsolidačního fondu se stává poměrně nepřehledná záležitost. Není předně jasné, jak by se ztráta z poskytování veřejné služby vůbec stanovovala. Ať už ale bude konsolidační fond fungovat či ne, pro SMS ČR je důležité především zachování definice výkonu veřejné služby v území, které musí být stejně jako dosud ukotveno zákonem. Mediální úvahy o rozdílných cenách např. u obyčejných psaní na venkov a do města jsou dle SMS ČR nesprávné, neboť takový systém by v praxi generoval daleko větší nákladovost než současná plošně určená cenová škála a pro poskytovatele služeb by byl nevýhodný. Navíc rozdílnost cen jde proti duchu veřejné služby, jejíž charakter bude každopádně i do budoucna zachován. Proti příslovečnému vyzobávání rožinek, tedy provozování vybraných poštovních služeb na potenciálně ziskových územích, jde logický požadavek České pošty po nutnosti celostátního charakteru jednotlivých nabízených služeb. Uvidíme, jak nakonec bude finální verze poštovního zákona vypadat.

Jaké kroky je třeba podle Vašeho názoru učinit, aby liberalizace poštovních služeb negativně neovlivnila poskytování úroveň a ceny veřejné služby při doručování na venkově, ale i ve městech? Děje se v tomto smyslu už něco konkrétního?

Současný návrh novely poštovního zákona zachovává definici základních poštovních služeb a také u Základních kvalitativních požadavků, které výkon veřejné služby zpřesňují, nebude SMS ČR tolerovat jejich zvolňování. Co se týče cenotvorby portfolia poštovních služeb, zde musíme poukázat především na základ-

ní filosofii liberalizace poštovního trhu, která spočívá ve vpuštění konkurence do oboru. Ta v obecné rovině způsobuje růst kvality služeb a redukcí ceny, která doposud byla stanovována úředně. S výkonem veřejné služby souvisí ještě jedna důležitá záležitost, kde SMS ČR prosazuje formou pozměňovacího návrhu v novele poštovního zákona výrazný kvalitativní posun pro občany venkova tím, že by podobně jako v některých jiných evropských zemích mohl být počet poštovních poboček fixně ukotven v zákoně. Veřejnost by tak byla uchráněna živelnému rušení pošt, kterému se podařilo díky aktivitě naší organizace v průběhu let 2010 a 2011 zamezit.

Může vést liberalizace k další redukci pobočkové sítě České pošty nebo k dalšímu tlaku České pošty, aby zejména menší odlehlé obce provozovaly ve své režii vlastní poštovny?

V této věci odkazuji na předchozí odpověď. SMS ČR považuje pobočkovou síť České pošty za velkou devizu, která tomuto podniku otevírá nové obchodní možnosti v liberalizovaném trhu. Veřejnost však potřebuje také garanci v podobě zákonem definovaného počtu poštovních provozoven (na úrovni současných 3400), které svým charakterem nelze žádným jiným způsobem dostatečně suplovat. Proto SMS ČR připravilo pozměňovací

návrh, který ve spolupráci s poslancem Václavem Horáčkem uplatnilo v rámci Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj. Tento návrh reaguje především na potřeby obyvatel venkova, který vzhledem k velmi vysokému počtu sídel nelze přirovnat k situaci v žádné z okolních zemí.

Definovali jste si sami pro sebe nějaký standard základních poštovních služeb - včetně cen za tyto služby, který by měl zůstat nepřekročitelný, a s nímž pracujete při svém vyjednávání a partnery?

SMS ČR podporuje současný legislativní návrh novely poštovního zákona, který obsahuje výčet základních poštovních služeb v dosavadní podobě. Jsme velmi rádi, že se podařilo zachovat také službu poštovních poukazů, které mají v poštovním trhu v ČR stále velmi zásadní význam. Naše možnosti jsou naopak limitované v oblasti určování cen, které musí vycházet z vlastností liberalizovaného trhu.

Může kvalitu, dostupnost či cenu liberalizovaných poštovních služeb po roce 2013 nějak významněji (v dobrém či špatném) ovlivnit fakt, že Česká pošta si i po tomto roce podrží monopol na síť Czech POINTů či na provozování informačního systému datových schránek?

SMS ČR vnímá Českou poštu jako důležitého partnera pro samosprávy i vzhledem k portfoliu služeb v oblasti eGovernmentu. Daný vývoj bylo možné předvídat a SMS ČR do něj nijak nevstupovalo. V dalších letech budeme ale usilovat především o to, aby ceny služeb v tomto sektoru zohledňovaly omezené finanční možnosti samospráv.

-red-

(s využitím otázek z časopisu *Moderní obec*)

Dobrá zpráva SMS ČR: návrh stavebního zákona zmírněn

Soubor společných připomínek SMS ČR a SPOV byl přijat Výborem pro veřejnou správu

Jednou z důležitých legislativních změn, která ovlivní činnost a pravomoci obcí, je nesporně připravovaná novela stavebního zákona. Přípravy nabírají tempo, s účinností novely se počítá již od příštího roku. Starostové by jistě uvítali naplnění záměru MMR ČR novelou posílit váhu hlasu obcí při projednávání územního rozvoje, zkrátit lhůty a zjednodušit územní i stavební řízení. Odpovídají tomu ale i navrhované změny? Mnoho z nás, co se

na připomínkách podílíme, o tom má své pochybnosti. Některá ustanovení učiní stavební řízení složitějším a náročnějším. Navíc má dojít i ke zvýšení možnosti veřejnosti zasahovat do přípravy a povolování staveb. Přitom se již při dnešním znění zákona setkáváme s účelovým zneužíváním jeho ustanovení zájmovými skupinami.

Příprava novely stavebního zákona od samého počátku vyvolávala u představi-

telů obcí vážné obavy o osud stavebních úřadů na tzv. jedničkových obcích. MMR opakovaně deklarovalo, že nenavrhuje a že jeho cílem ani není rušení žádného ze stávajících stavebních úřadů. To je určitě dobrá zpráva. Usnutí na vavřínech by se ale nemuselo vyplatit, protože MMR ČR v návrhu novely počítá s přesunem částí kompetencí z malých úřadů na stavební úřady na pověřených obcích. Ubírání rozhodovacích pravomocí by mohlo být

prvním krokem na cestě k rušení malých stavebních úřadů pro jejich údajnou neefektivnost. SMS ČR požaduje zachování kompetencí pro povolování staveb co nejvíce na místní úrovni, co nejbližší občanům, případně bude podporovat návrhy na rozšíření rozhodovacích pravomocí místních stavebních úřadů.

Proces připomínkování stavebního zákona patřil k těm náročnějším. SMS ČR v této věci velmi efektivně spolupracovalo se Spolkem pro obnovu venkova, což přineslo výsledek v podobě přijetí většiny

důležitých připomínek. Po několika neúspěšných pokusech se zástupcům obou spolupracujících organizací podařilo nalézt pochopení v parlamentním Výboru pro veřejnou správu. Dosáhli jsme především odvrácení hrozby omezení pravomocí a přesunu kompetencí z malých stavebních úřadů, jak o tom pojednávaly výše uvedené řádky. Dalším nemalým úspěchem je pak odmítnutí zachování stávajícího stavu, kdy obce platí nucené demolice. Podle přijatého návrhu, který se teď vydá do parlamentního schvalování,

bude mít tuto povinnost stát.

Odstranění škodlivých návrhů, které by z novely stavebního zákona učinily další přítěž obecních samospráv, je příkladem vynikající profesní souhry mezi SPOV a SMS ČR spolu s porozuměním zákonodárců z Výboru pro regionální rozvoj a veřejnou správu. Další parlamentní projednávání této novely budeme bedlivě sledovat.

-tch, jb-

Názor: Pomáhá kolektivní systém obcím nebo tuneluje recyklační poplatky?

Zamyšlení starosty Němčovic Karla Ferschmanna nad negativy zpětného odběru

Současný systém nakládání s vysloužilým elektroodpadem přestává být efektivní - poškozuje jak občany, coby plátce předražených recyklačních poplatků, tak menší obce, které jsou nuceny za svoz elektroodpadu platit, přestože by ho měly mít ze zákona zdarma. Likviduje i některé zpracovatelské firmy, které monopolní provozovatelé kolektivních systémů zpětného odběru nezasobují ani z nejbližšího okolí, nebo je nutí za elektroodpad dodávaný ke zpracování, na který byly vybrány recyklační poplatky, ještě nepřiměřeně platit.

Navíc systém zatěžuje životní prostředí i obecní pokladny nesmyslným převážením elektroodpadu ke zpracování, respektive pouze k deponování na několika set kilometrové vzdálenosti. Ptám se: Proč musí vysloužilá lednička ze Strašic odvezená na tamní sběrný dvůr, být odvezena k „recyklaci“ stovky kilometrů, když by mohla skončit o několik set metrů opodál na zdejší recyklační lince?)

Za vším stojí vytvoření netržního prostředí v tomto oboru, kdy podnikatelské subjekty Asekol a Elektrowin získaly od státu neoprávněně monopol na finan-

cování historických elektrozařízení a mohou si tak určovat ceny a způsoby nakládání s financemi i elektroodpadem, jak se jim zlíbí (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2010). Ačkoli tyto firmy vybírají recyklační poplatky za každý elektropřístroj uvedený na trh, recyklují ročně v nejlepším případě pouze 25 % váhového objemu, který se na trh uvádí. Co se děje s těmi stamilióny, které nebyly na nakládání s elektroodpadem použity? Proč si v tak bohatém systému musí ještě obce připlácet za svozy a proč jsou jim provozovateli kolektivních systémů rušeny poplatky za sběr? Např. nám nyní přišel jednostranně návrh dodatku

Názor

ke smlouvě od Asekolu s tím, že nám snižují paušální poplatek na provoz sběrného dvora z 10 tisíc na 5 tisíc. V případě, že nepodepíšeme, smlouva s Asekolem se ruší. Pak si prý můžeme vozit televizory, kam chceme.

Kolektivní monopol začíná ovládat zcela trh. Místo toho, aby se využívaly ke zpětnému odběru elektrozařízení sběrné dvory odpadů, místo toho, aby si vysloužilé elektrospotřebiče přebíraly zpět prodejci, vynakládají se finanční prostředky nesmyslně na akce typu Recyklujte s hasiči nebo Program putující kontejner Elektrowinu. Sami si spočítejte, jen kolik musí stát doprava tří lednic a dvou praček

od vaší hasičárny. Elektrowin se chlubí, že za 190 tun vyplatil hasičům téměř 400 tisíc a to bez započtení nákladů na dopravu. Ne, že by dobrovolní hasiči peníze nepotřebovali, ale systémově je to zcela určitě špatné.

Přímo v našem regionu funguje moderní pravidelně auditovaná linka na recyklaci elektroodpadu, která dokáže ročně zpracovat 21 000t elektroodpadu, z toho asi 12 000t lednic. Tato linka však nedostává od Elektrowinu a Asekolu ani kilogram. Aby se vůbec uživila, zpracovává lednice z Německa. Kde tedy končí Elektrowinem vykazované roční množství sbíraných lednic v objemu cca 20 000t a jím vybrané recyklační poplatky, jejichž větší část zaplatí každý z nás při koupi nového spotřebiče, a kterých se každoročně vybere ve stovkách miliónů korun? Zjistili jsme, že se lednice mnohdy soustřeďují na místech, kde ani žádné recyklační linky nejsou. K dispozici máme ořezané fotografie z loňského roku, kdy se v Maršově u Tábora hromadily několik let navážené tisíce tun lednic poházené v trávě nebo dokumenty ze Starého Města u Uherského Hradiště, kde se soustřeďují opět tisíce tun v areálu kovošrotu. V Klecanech u Prahy také žádná zpracovna lednic nikdy nebyla, přesto jich zde jsou tisíce.

Solidní technologie přitom dokáže vyprodukovat z každého tisíce tun lednic téměř na 200t čistého železa, dále čistý plast, hliník, měď, tedy surovin, jejichž světové zásoby se každoročně povážlivě tenčí. Proč není v českém systému nakládání s elektroodpady zájem o zapojení takového způsobu recyklace, zejména když je díky čistotě a dobré prodejnosti výstupních surovin téměř samofinancovatelný? Aniž bychom polemizovali o tom, co se asi děje s vybranými recyklačními poplatky, je patrné, že zde došlo k přenesení veškerých pravomocí k financování nakládání s elektroodpadem na soukromé, de facto pouze zprostředkovatelské subjekty, které tak libovolným a nekontrolovatelným způsobem nakládají s veřejnými prostředky.

Špatně legislativně nastavený monopol provozovatelů kolektivního systému si tak může dělat, co chce - zvyšovat recyklační poplatky, přestat platit za svozy a zpracování, přestat vysloužit elektrozařízení úplně svázet, nerecyklovat nebo odříznout investory do recyklačních technologií od vstupního materiálu a tím jejich investici naprosto znehodnotit a v sekundárním důsledku pak vzrůstá nezaměstnanost a následně nároky na sociální dávky.

Celé takovéto zneužití dobrého záměru recyklace elektroodpadu ve prospěch několika zprostředkovatelů, bohužel, hradíme ve skutečnosti my všichni. Současný tuzemský systém nakládání s elektroodpadem je třeba rychle změnit, a to

jak legislativně, tak změnou systému, který začíná poškozovat nejen obce, města a ostatní zpracovatele a který nekontrolovatelným způsobem nakládá s veřejnými prostředky. V souvislosti s tím je třeba důrazně apelovat na tvůrce nového zákona o zpětném odběru, jehož navrhovaná podoba nejenže nedostatky současného systému neřeší, ale ještě jejich negativní dopady posvícením monopolního postavení vybraných zprostředkovatelů potenciálně silně prohlubuje.

Budou obce a města k tomuto stavu jen přihlížet?

Karel Ferschmann
starosta Němčovic, Plzeňský kraj

Z judikatury: Úhrada místního poplatku v obcích

V této rubrice zamýšlíme zveřejňovat klíčové závěry tuzemské judikatury vztahující se k problematice územní samosprávy. Hodláme se přitom soustředit především na právní názory obsažené v rozhodnutích Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, jakkoli se nemíníme vyhýbat ani relevantní judikatuře soudů ostatních. Kritériem výběru ovšem nebude pouze čerstvost otisku razítka na písemném vyhotovení příslušného rozhodnutí, ale také aktuálnost problematiky, k níž se prezentovaná rozhodnutí vztahují.

Místní poplatek za komunální odpad musí platit ten, kdo je v obci přihlášen k trvalému pobytu.

V tomto čísle Informačního zpravodaje SMS ČR představím judikát věnovaný problematice místních poplatků, jehož právní věta byla otištěna v prvním čísle letošní Sbírkky Nejvyššího správního soudu (sp. zn. Afs 175/2006). V této kauze se žalobkyně soudně domáhaly zrušení řady rozhodnutí Krajského úřadu Libereckého kraje, jimiž byla zamítnuta jejich odvolání proti platebním výměrům vydaným v říjnu 2004 Obecním úřadem Volfartice. Těmito platebními výměry byly žalobkyním vyměřeny místní poplatky za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Jelikož úspěch neslavila ani správní žaloba, uchýlily se k podání kasační stížnosti.

Jaké argumenty považovaly stěžovatelky za klíčové? Jejich žaloba (a později i kasační stížnost, která byla později rovněž zamítnuta) stála zejména na tvrzení, že v předmětné době neprodukovaly žádný odpad (ve smyslu zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech), což podle jejich názoru mělo mít za následek vynětí z poplatkové povinnosti. Tuto argumentaci ovšem Nejvyšší správní soud jednoznačně odmítl, když uvedl, že svědčí o naprostém nepochopení právní úpravy předmětného místního poplatku. **Jak dále vysvětlil, jeho vymezení a správa se totiž neřídí režimem zákona o odpadech, nýbrž výlučně zákonem o místních poplatcích a posouzení, zda je konkrétní osoba jeho plátcem či nikoli, musí být prováděno pouze v režimu tohoto zákona.**

Z ustanovení § 10b odst. 1 zákona o místních poplatcích vyplývá, že poplatníkem tohoto místního poplatku je buď fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt [§ 10b odst. 1 písm. a), věta před středníkem zákona], nebo fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou nebo sloužící k individuální rekreaci, ve které není hlášena k trvalému pobytu žádná fyzická osoba [§ 10b odst. 1 písm. b), věta před středníkem zákona]. Žádná další kritéria pro vznik poplatkové povinnosti zákon nestanoví.

Pokud tedy obec využije možnosti zavést a vybírat místní poplatek ve smyslu § 1

Z judikatury

písm. h) zákona o místních poplatcích, učiní tak (v rámci samostatné působnosti) formou **obecně závazné vyhlášky**. Obec může v tomto předpise okruh poplatníků pouze omezit (ve formě osvobození), či stanovit některým osobám úlevy, tato možnost je však zcela odvislá od rozhodnutí obecního zastupitelstva a zůstane-li nevyužita, jde o postup zcela souladný se zákonem (pro úplnost podotýkám, že obec Volfartice možnosti stanovit úlevy či osvobození nevyužila).

Z judikátu Nejvyššího správního soudu tedy zcela jednoznačně vyplývá, že místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů by byl povinen platit i ten, kdo je v obci pouze administrativně hlášen k trvalému pobytu, avšak fyzicky se zde nezdržuje a logicky tedy nemůže být ani původcem komunálního odpadu.

Mgr. Jan Bartonička
analytik SMS ČR

Spanilá jízda českých starostů za zlatem

Raketový vzestup fotbalového týmu SMS ČR byl korunován trofejí z evropského šampionátu.

Bezchybný výkon, který se určitě zapíše do dějin českého fotbalu (ale i do dějin SMS ČR) podali třetí květnový týden starostové fotbalisté ze SMS ČR. Stali se totiž vítězi mistrovství Evropy ve fotbale týmů starostů a místostarostů, které se konalo v polském městě Tychy za účasti desítky starostovských reprezentací. Česká republika měla na této bohatě zastoupené sportovní akci své zástupce poprvé. O to více nás všechny nadchla kanonáda, kterou starostové z Česka na mistrovství předvedli. S přehledem vyhráli všechny zápasy, čímž si vydláždili cestu k naprosto přesvědčivému výsledku. V týmu byly zastoupeny všechny české a moravské kraje. Panovala zde vynikající atmosféra, která spolu se znamenitou taktikou udávala vítězný tón každému zápasu. Naši starostové se nenechali zaskočit ani takovými fotbalovými esy, jako jsou italští starostové a především fináloví Slováci, které rozstříleli na konečných 4:1. Federální finále evropského šampionátu se odehrálo v přátelském duchu, který byl koruno-

ván hymnami obou finálových národů.

Starosta Pavel Svoboda z Lipové na Děčínsku si nakonec odnesl také jedinečnou trofej pro nejlepšího hráče. Obrovskou zásluhu na celém počínu má dále starosta středočeských Ratměřic Viktor Liška, který je organizační duší počínu. Zpravodajství a webový portál zajišťoval místostarosta Horního Újezdu Tomáš Koryčánek. Trenérem týmu byl zkušený fotbalový internacionál a starosta Jiřetína pod Jedlovou Josef Zoser. Branku s přehledem ovládali Josef Hutečka alias Čechíno, který starostuje v Březnici u Zlína a Aleš Salibor z obce Hlavnice v Moravskoslezském kraji. Další jednotlivé fotbalové bojovníky z řad starostů naleznete v bohaté fotodokumentaci, kterou v mimořádném rozsahu do nynějšího čísla zařazujeme. Velký dík patří také četným sponzorům v čele s agenturou Czechtou-

rism, Fotbalovou asociací ČR, hnutím Starostové a nezávislí a další. Věříme, že se z fotbalových klání starostů nejen na evropském šampionátu stane dobrá tradice meziobecní spolupráce a že se našim starostům podaří navázat na nebývalý úspěšný vstup mezi fotbalovou elitu.

A závěrem obligátní: „Hoši, děkujeme!“

Semináře Starostovského informačního servisu 2012. Úspěšný start nové tradice.

Budoucnost poštovních služeb v obcích a Registr práv a povinností na vašem úřadě – dvě odlišná témata byt' každé nebývalé aktuální. I proto se SMS ČR rozhodlo zařadit právě tyto semináře do jarního běhu Starostovského informačního servisu, který spolu s bezplatným právním poradenstvím kleslí starostkám a starostům cestu při výkonu funkce. První ze seminářů se konal ve středočeských Lochovicích již v polovině dubna, druhý naopak třetí květnový týden v Březnici u Zlína a to

ve spolupráci s poslankyní a ministryní kultury Alenou Hanákovou. Úspěšná série bude mít zanedlouho pokračování:

1. června se setkají starostové v Semilech nad novelou zákona o zadávání veřejných zakázek a ještě v polovině června nás čeká seminář o možnostech regulace hazardu v obcích. Máte-li jakýkoliv námět na seminář, který by vám přinesl potřebné informace, neváhejte kontaktovat Hlavní kancelář SMS ČR na email tajemnik@smscr.cz. Za všechny podněty děkujeme!

Kontakty na SMS ČR: Adresa sídla SMS ČR je Zlín - Prštné, Nábřeží 599, 760 01, telefony: 577 688 203, 605 345 806, internet: www.smscr.cz, email: info@smscr.cz, Informační zpravodaj SMS ČR vydává Sdružení místních samospráv ČR se sídlem Zlín 760 01, Nábřeží 599, IČ: 75130165, www.smscr.cz, info@smscr.cz, místo vydání Zlín, dat. vydání 23. 5. 2012, č. 1/2012, ev.č. MK ČR E 20029. Výkonný redaktor: Mgr. Tomáš Chmela; Redakční rada: Ing. Josef Bartoněk, předseda; Edita Nezvalová, Jan Pijáček, Ing. Věra Kovářová, Ing. Jiří Nešpor. Grafické zpracování: Ing. Petr Machů www.grafikplus.cz